

Adam Bodnar

**Oświadczenie Rzecznika Praw Obywatelskich
w związku z Międzynarodowym Dniem Kobiet 2016**

Od 1975 roku - w dniu 8 marca obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Kobiet. Data ta weszła na stałe do światowego kalendarza na mocy rezolucji Zgromadzenia Ogólnego Organizacji Narodów Zjednoczonych ustanawiającej Dzień Praw Kobiet i Pokoju na Świecie¹. ONZ podkreśliła w ten sposób istotną rolę kobiet w życiu społecznym i w procesach pokojowych, a także konieczność przeciwdziałania ich dyskryminacji.

Mimo podejmowania licznych działań zarówno na arenie międzynarodowej, jak i przez poszczególne państwa, kobiety w dalszym ciągu doświadczają nierównego traktowania. Kobiety w Polsce i na całym świecie nadal zmagają się z ubóstwem, związanym m.in. z ich sytuacją na rynku pracy, różnicą w wynagrodzeniach i wysokością emerytur. To kobiety są także najczęściej ofiarami przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej i ekonomicznej. Istotnym problemem pozostaje niedoreprezentacja kobiet pełniących funkcje publiczne. W dzisiejszym Sejmie kobiety stanowią zaledwie 27 % wszystkich posłów. Ograniczane są prawa reprodukcyjne kobiet w zakresie dostępu do procedury zapłodnienia pozaustrojowego, godnych warunków porodu, czy też świadomej decyzji o założeniu rodziny. Jednocześnie chciałbym zauważyć, że tegoroczny Międzynarodowy Dzień Kobiet zbiega się z ważną rozprawą przed Trybunałem Konstytucyjnym, która może mieć istotny wpływ na przyszły kształt tej instytucji. W przeszłości Trybunał rozpatrywał sprawy, których przedmiotem był równy status kobiet i mężczyzn, a obecnie na rozpatrzenie oczekuje m.in. wniosek w sprawie dostępu samotnych kobiet do procedury zapłodnienia pozaustrojowego (sprawa rozpatrywana pod sygn. akt K 19/15).

Do Rzecznika Praw Obywatelskich, który pełni funkcję niezależnego organu ds. równego traktowania, wpływają wnioski dotyczące dyskryminacji czy przemocy ze

---

¹ Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ Nr A/RES/32/142 z dnia 16 grudnia 1977 r.

względu na płeć. Jest jednak wiele kobiet, których problemy nie są widoczne dla instytucji publicznych. Z tego powodu szczególnie doceniam wysiłki organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji ze względu na płeć. To także dzięki organizacjom pozarządowym mamy szerszą wiedzę o rzeczywistym stanie przestrzegania zasady równego traktowania kobiet i mężczyzn w Polsce.

W tym szczególnym dniu pragnę przypomnieć, że zagwarantowanie równych praw kobietom i mężczyznom w życiu rodzinnym, politycznym, społecznym i gospodarczym jest obowiązkiem państwa wynikającym wprost z art. 33 ust. 1 Konstytucji RP. Kobieta i mężczyzna mają w szczególności równe prawa do kształcenia, zatrudnienia i awansów, do jednakowego wynagradzania za pracę jednakowej wartości, do zabezpieczenia społecznego oraz do zajmowania stanowisk, pełnienia funkcji oraz uzyskiwania godności publicznych i odznaczeń. **Chciałbym zatem podkreślić, że dyskryminacja kobiet narusza zasady równości praw i poszanowania godności ludzkiej, hamuje wzrost dobrobytu społeczeństwa i rodziny, a także utrudnia pełne rozwinięcie możliwości i potencjału kobiet.** W związku z tym apeluję do instytucji publicznych o zwiększenie determinacji w działaniach prowadzących do realizacji równości kobiet i mężczyzn, zgodnie z przyjętym przez ONZ hasłem tegorocznego Międzynarodowego Dnia Kobiet: *Planeta 50-50 do 2030: Krok naprzód na rzecz równości płci.*